

Матеріали

науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“Симуляційна медицина погляд в майбутнє”

(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)

м. Чернівці
19 лютого 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,

“МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ - ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ”

*(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)*

м. Чернівці

19 лютого 2021

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Головний редактор:

Бойчук Т. М. – в. о. ректора Буковинського державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

Геруш І. В. – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи.

Ходоровський В. М. - к.мед.н., доцент, начальник навчального відділу з сектором моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення.

Смандич В. С. - к.мед.н., керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, асистент кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.

Хлуновська Л. Ю. - к.мед.н., асистент кафедри педіатрії та медичної генетики.

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю лікарів, науковців та молодих вчених, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

С 37 **Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України)** (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 19.02.2021 року: тези доп. / Чернівці: БДМУ. – 267 с.

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Буковинський державний медичний університет, 2021

компетенції, реалізується через ефективне поєднання симуляційного, інтерактивного і дистанційного видів навчання.

Однак, незважаючи на очевидні переваги імітаційних технологій, існує низка причин, які перешкоджають їхньому широкому поширенню: висока вартість навчальної техніки, відсутність загальноприйнятих затверджених методик, дефіцит викладацьких кадрів, які володіють прийомами симуляційного навчання. Тому перед нами стоїть важливе завдання щодо подолання цих бар'єрів для широкого впровадження в освітній процес сучасних навчальних технологій у вигляді центрів симуляційних технологій, класів симуляційних технологій на базі вищих навчальних закладів, а також створення віртуальних клінік. Сучасний розвиток медичної науки й практики зумовлює необхідність вносити корективи у підготовку медичних працівників із наближенням їхньої освіти до міжнародних стандартів. Саме тому якість освіти у вищих навчальних закладах необхідно покращити шляхом ефективної організації та інформатизації навчального процесу, за допомогою впровадження передових наукових розробок у практику викладання, забезпечення високого професіоналізму викладачів, створення сучасної навчально-методичної бази.

Список використаних джерел

1. Jennifer M Weller, Debra Nestel, Stuart D Marshall, Peter M Brooks, Jennifer J Conn. Simulation in clinical teaching and learning. Med J Aust. 2012, May 21; 196(9):594.
2. Kaarthigeyan Kalaniti, Douglas M Campbell. Simulation-based medical education: time for a pedagogical shift. Indian Pediatr. 2015, Jan; 52(1):41-5.
3. Santiago González Izard, Juan A Juanes, Francisco J García Peñalvo, Jesús Mª González Estella, Mª José Sánchez Ledesma, Pablo Ruisoto. Virtual Reality as an Educational and Training Tool for Medicine. J Med Syst. 2018, Feb; 1; 42(3): 50.
4. Yasuharu Okuda, Ethan O Bryson, Samuel DeMaria Jr, Lisa Jacobson, Joshua Quinones, Bing Shen, Adam I Levine. The utility of simulation in medical education: what is the evidence? Mt Sinai J Med. 2009, Aug; 76(4): 330-43.

ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ «РОЛЬОВА ГРА» У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Ризничук М.О.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Фундаментальна теоретична підготовка студентів завжди була пріоритетним напрямом вітчизняної освіти. Однак в сучасних умовах розвитку комп'ютерних технологій традиційні форми навчання доцільно доповнювати дистанційними навчальними матеріалами, які у поєднанні повною мірою задовольняють зростаючий інформаційний попит у підготовці висококваліфікованих фахівців. Застосування симуляційних технологій покликане підвищити ефективність навчального процесу, рівень професійної майстерності та відпрацювання практичних навичок майбутніх медичних працівників, забезпечуючи їм найбільш ефективний і безпечний перехід до медичної діяльності в реальних умовах.

Симуляції – це переміщення людей у «фіктивні, що імітують реальність, ситуації», з метою навчання або оцінки виконаної роботи. Якісна симуляція включає такі структурні компоненти: добре продумана робоча модель професійного середовища, що пропонує

ключові варіанти типів поведінки і взаємодій з іншими людьми; створення сценарію процесу симуляції, що спрямований на розвиток інтуїції, пошуку альтернативного нестандартного шляху вирішення проблеми; наставник (ментор), який використовує стратегію «скеффолдингу», основною характеристикою якої є «згасаюча допомога» з боку викладача в ході самостійної роботи студента.

Для успішної трудової діяльності у медичній сфері студентам необхідно володіти практичними навичками на досить високому рівні ще під час навчання у ВНЗ. При цьому, відомо, що сьогодні оволодіння студентами практичними навичками на базі навчального закладу може бути ускладнене внаслідок багатьох причин (фінансових, організаційних, етичних). Так, не завжди є можливість забезпечити студентів необхідними засобами для засвоєння практичних навичок, часто незначна поширеність тієї чи іншої нозології не дає можливості ознайомити з нею на практиці, в деяких випадках самостійне виконання практичної роботи небезпечно для здоров'я не тільки пацієнтів, але й студентів [1, 2]. За допомогою симуляційних методик можна відпрацювати практичні навички студентів-медиків, що дозволить їм упевненіше перейти до справжніх маніпуляцій.

Орієнтуючись на вже наявний досвід викладання, можна використати такий активний симуляційний метод як рольова гра у відпрацюванні практичних навичок, а саме при вивченні педіатрії [1, 3, 4]. Такий підхід до організації роботи студентів на практичних заняттях активізує розумову діяльність студентів, розвиває їх творчий потенціал і дослідницький підхід до вирішення конкретних професійних завдань з дисципліни, що вивчається. Також при дослідженні ефективності симуляційного методу «Рольова гра» показано зростання рівня внутрішніх мотивацій до подальшої самоосвіти, ніж рівень зовнішніх мотивацій, тому що створюється реальне середовище, з яким студент може зіткнутися у своїй майбутній професійній діяльності [3, 4].

Навчальна симуляційна гра повністю задовільняє уявлення про новий контекстний тип навчання, оскільки в ній знаходять своє відображення найбільш характерні його риси. У зв'язку з цим основне завдання навчальної симуляційної гри не тільки імітувати реальні умови професійної діяльності в навчанні, але й забезпечити можливості для відтворення або імітації тих протиріч, з якими стикається лікар у своїй професійній діяльності.

Прикладом симуляційної гри, що регулярно використовується при викладанні педіатрії на кафедрі педіатрії та медичної генетики, можна вважати клінічний розбір тематичного пацієнта. Студенти самостійно проводять опитування та огляд хворого із подальшим обговоренням такого випадку у групі. Викладач виступає в ролі ведучого гри, поступово додаючи необхідну інформацію з історії хвороби, за необхідності спрямовуючи аналіз клінічного випадку від простого до складного. Під керівництвом викладача студенти виокремлюють основні симптоми захворювання поступово об'єднуючи їх в синдроми. Виділені патологічні синдроми систематизуються, визначається провідний синдром і його патогенетичний взаємозв'язок з іншими проявами хвороби. Досить серйозним етапом рольової гри є обґрунтування попереднього діагнозу. Студенти навчаються проводити диференційну діагностику із схожими нозологіями. За необхідності подається план додаткового обстеження для уточнення основної та супутньої патології. Виводиться остаточний діагноз.

Висновок. Перевагою симуляційних технологій є те, що їх впровадження дозволяє обіграти клінічну ситуацію на семінарах або практичних заняттях, зміщаючи центр уваги на групову роботу студентів, надавши можливості їм відпрацювати практичні навички, припускатися помилок та виправляти їх, аналізувати ситуацію і робити висновки за умови

корекції процесу викладачем. Використання методу рольової гри, дозволяє студентам-медикам відпрацьовувати професійні навички в аудиторії. Форма організації такої діяльності практично відтворює форми реальної професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Абрамова ИГ. Активные методы обучения в системе высшего образования. Москва : Гардарика, 2008. 368 с.
2. Лёвкин ОА, Сериков КВ. Опыт использования симуляционных технологий при обучении врачей и парамедиков. Матеріали XII навч.-метод. конф. ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». Запоріжжя. 2015; С. 67–68.
3. Алексеева ОВ, НосоваМН, Улитина ОМ. Симуляционные методики в учебном процессе медицинского вуза. Современные проблемы науки и образования. 2015; 5:URL: [http://www.science\)education.ru/ru/article/view?id=22506](http://www.science)education.ru/ru/article/view?id=22506)
4. Омарова КП. Перспективы применения информационных технологий в симуляционном обучении студентов. Научно-практический журнал «Вестник КазНМУ». 2010; 1: 15-18.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ У ЗДМУ

Романова К.Б., Рябоконт Ю.Ю., Рябоконт О.В., Задирака Д.А., Фурик О.О.

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя

2020 рік став справжнім викликом для медичної освіти через пандемію коронавірусної інфекції (COVID-19). Введення карантину, перепрофілювання лікарень, які є клінічними та заочними базами, «дефіцит» тематичних хворих, змусили освітян швидко та якісно впроваджувати в освітній процес інноваційні технології - симуляційне навчання, що дозволило досягнути основної мети як додипломної так і післядипломної освіти [1,2,3].

Симуляційне навчання в сучасній медичній освіті є новим інформаційно-навчальним напрямком, який дозволяє покращити та удосконалити якість надання медичних послуг населенню. На сучасному етапі розвитку медичної освіти впровадження інноваційних технологій визнане не тільки в світі, але й в Україні. Цей напрямок є одним з оптимальних варіантів як опановування так і вдосконалення володінням теоретичними та практичними навичками студентами, лікарями-інтернами, лікарями практичної медицини. Симуляційні технології дозволяють здобувачам освіти дійти до максимального ступеня реалістичності при імітації різноманітних клінічних сценаріїв, відпрацювати та вдосконалити техніку практичних навичок при проведенні серцево-легеневої реанімації, догляді за хворими, проведенні широкого спектру медичних маніпуляцій, виконання яких асоціюється з високим ризиком ускладнень. Впровадження в навчальний процес таких інноваційних методик викладання як симуляція клінічних випадків, тренінги, майстер – класи на сучасних манекенах, тренажерах нового покоління, дозволяє отримати неоціненні клінічні знання у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта, відчуті відповідальність за наслідки своїх дій, об'єктивно оцінити досягнутий рівень майстерності та провести аналіз власних результатів.

Симуляційне навчання стало невід'ємною частиною в системі медичної освіти ЗДМУ. Вже третій рік поспіль в освітньому процесі як для лікарів-інтернів так і студентів використовується інтерактивна панель - віртуальний симулятор пацієнта Body Interact,